

Басанець Л. В. Рисунок в пленерній практиці // Збереження і розвиток традицій пленеру: художня освіта і арт-туризм: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (31 січ.-2 лют. 2020 р., м. Одеса) / коорд. проекту Д. О. Величко; упорядн. А. І. Носенко; відп. секр. Д. О. Величко, А. І. Носенко; ДЗ «Південноукр. Нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». – Одеса: Астропринт, 2020. – с. 9 – 10.

Ключові слова: пленерна практика, рисунок, графічні завдання.

Анотація: розглянуто значення графічних завдань з рисунку в пленерній практиці.

Басанець Лука Валерійович,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», член Національної спілки художників України,
м. Одеса, Україна

РИСУНОК В ПЛЕНЕРНІЙ ПРАКТИЦІ

Ключові слова: пленерна практика, рисунок, графічні завдання.

Програма пленерної практики на художньо-графічних факультетах включає виконання низки графічних завдань, які часто розглядаються як другорядні, допоміжні завдання, оскільки зрозуміло, що головною метою пленеру є дослідження кольору і кольорових відносин на «plein air» і їх відмінності від ситуації приміщення, де зазвичай проходить учбовий процес. Тому, як правило, завданням з рисунку, як з боку викладачів, так і з боку студентів приділяється менше уваги. Проте рисунок в пленерній практиці має свої важливі задачі.

Одним з провідних завдань навчання рисунку є вивчення об'ємної форми і можливості передачі її на площині. Навіть програмно навчання у ВНЗ побудовано на поступовому ускладненні зображуваних форм: від простих геометричних до найскладнішої – фігури людини. Проте як предметами, так і людиною багатство форм світу не обмежується. Архітектурні форми, форми механізмів, рослини і тварини, море, хмари – ці

форми можуть бути досліджені в рисунку тільки на вулиці, на природі під відкритим небом. Саме така пленерна робота забезпечує ознайомлення з різноманітністю форм, а отже і повноцінне опанування формою, збагачує здатність студента реалістично вибудовувати її в рисунку.

Також не можна обійти той момент, що ці різноманітні об'єкти світу будуть вимагати від студента їх відповідного образотворчо-технічного рішення, тому що мова зображення побутових предметів або людини часто недостатня чи не підходить для передачі дерев, хвиль, хмар тощо. Окрім того відкритий простір має унікальну (на відміну від приміщення) складову – це стан природи. Це не конкретна матеріальна річ, це щось розлите в повітрі, що забарвлює і зв'язує землю, небо, будинки в якусь неповторну єдність, і передача та пошук засобів її відповідного, художнього відтворення в рисунку є окремою цікавою задачею.

Напряму пов'язана з формою і перспектива. Її вивчення ретельно прописано у програмі аудиторних завдань, але беззаперечно що найбільш наглядно вона проявляється не в спостереженні невеличкого куба, а в спогляданні архітектури, великих будівель, вулиць. Отже усвідомлення перспективної побудови на більш глибокому візуальному рівні може бути простежене та закріплене саме в пленерних рисунках пейзажу.

Також треба звернути увагу на те, що пленерні графічні завдання в своїй переважній більшості це короткострокові роботи – начерки та зарисовки. Аудиторні ж завдання з рисунку – це здебільшого довготривалі роботи. І хоча від студентів звичайно вимагається виконання начерків, проте в реальній практиці вони часто ігноруються студентами і, навіть якщо виконуються, часто копіюють собою задачі довготривалого академічного рисунка. Ситуація пленерної роботи спонукає і вимушує студента займатися швидкими, обмеженими за часом, сконцентрованими на конкретну мету начерками, що призводить до усвідомлення сенсу такої рисувальної роботи та поліпшує всебічність рисувальної майстерності.

Виходячи з вищезазначеного, рисувальна робота під час пленерної практики ставить задачі, які в продовж років навчання не можуть бути вирішені інакше, ніж під час пленеру, отже для глобальної рисувальної підготовки вона є важливою невід'ємною складовою, ігнорування якої може бути причиною неповної та неповноцінної рисувальної професійності випускника. Тому графічні завдання пленерної практики варто сприймати скоріше не формально як частину програми з пленеру, а як частину загальної підготовки спеціалістів в галузі рисунка. Розуміння цього є засадою більш уважного і відповідального ставлення до графічної складової пленерної практики.